

De oorlogsjaren

Een groot deel van de inventaris (inmiddels dus officieel eigendom van de Stichting Sancta Maria) werd overgebracht naar Aldenghoor, waar de Paters van Mill Hill de spullen zorgvuldig bewaarden.

Eind 1942 werd een oorlogsschadeverzekering ter waarde van f 10.000 afgesloten. (Voor de brandverzekering in 1954 werd de waarde van de gebouwen geschat op f 40.000; in 1981 was dat bedrag al opgelopen tot f 228.000!).

De blokhut van "de Spar" werd gebruikt door onderduikers, die als er "vreemd volk" aankwam, zich snel in het bos konden verstoppen.

"De Spar" speelde een belangrijke rol in het z.g. "cultureel verzet in Limburg". Chris Claassens uit Melderslo heeft dat beschreven.

Het "cultureel verzet" was het verzet van gewezen priesterstudenten, kunstenaars en intellectuelen. De doelstelling ervan was brodeloos geworden dichters en acteurs (die zich niet hadden aangesloten bij de Nederlandsche Kultuurkamer, een Duitse instelling) aan optredens te helpen, zich te verzetten tegen de Duitse volkscultuur en de Nederlandse cultuur te verheffen. De oorsprong ervan lag bij het Wardinstituut in Roermond. Vanaf april 1941 ging men "de Spar" gebruiken, onder de naam "Werkgemeenschap de Spar". Elke twee weken was er een bijeenkomst. Zanglessen o.l.v. Jop Pollman en Piet Tiggers, toneel o.l.v. Anton Sweers, volksdansen o.l.v. Jan Cox en Pierre Nijssen (beiden uit Horn), blokfluit o.l.v. Jan Cox en Sjraar Wayen (ook uit Horn). Er werd dus gezongen, gefloten, toneel gespeeld, gediscussieerd over cultuur en politiek, en bij mooi weer gezwommen ('s morgens de jongens, 's middags de meisjes). De deelnemers moesten hun opgedane kennis en kunde thuis uitdragen, vaak weer onder het mom van de Katholieke Actie.

Op het einde van de oorlog gingen de Duitsers de loodsen gebruiken als opslagplaats voor granaten. In november 1944 lieten zij deze loodsen - net als de St. Elisabethsmolen - in de lucht vliegen. Van "de Spar" waren slechts puinhopen over.

